

PREDKLADACIA SPRÁVA

Slovenská republika, ktorá je od roku 2004 súčasťou EÚ, má veľký záujem na kontinuálnom zefektívňovaní integrácie a reálnej súdržnosti. Spoločná stratégia Európa 2020 schválená v júni 2010 predstavuje koherentný rámec pre mobilizáciu nástrojov, politík a pre koordinované konanie. Oznámenie Európskej komisie č. 553 zo dňa 6. októbra 2010 stanovuje opatrenia na dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020 týkajúcich sa inteligentného rastu prostredníctvom regionálnej politiky a jej financovania. Prvým krokom je vytvorenie stratégií inteligentnej špecializácie v každom členskom štáte EÚ. Cieľom je sústrediť zdroje na najslubnejšie oblasti porovnateľnej výhody, t.j. súčasné odvetvové alebo medziodvetvové činnosti, ekologické inovácie, trhy s vysokou pridanou hodnotou, jestvujúce siete alebo osobitné oblasti výskumu. V záujme efektívnej politiky súdržnosti sa vypracovanie stratégií inteligentnej špecializácie stalo ex ante podmienenosťou v návrhu legislatívy – všeobecného nariadenia pre EŠIF na obdobie rokov 2014-2020.

Slovenská republika patrí v rámci Európskej únie k najrýchlejšie rastúcim ekonomikám: jej hrubý domáci produkt na obyvateľa v parite kúpnej sily vzrástol zo 47 % priemeru EÚ27 v roku 1995 na 73 % v roku 2012. Konkurenčná výhoda Slovenska však bola primárne postavená na nízkych daniach a cene práce. Z pohľadu inovačnej výkonnosti Slovenská republika naďalej patrí v medzinárodnom porovnaní medzi najmenej úspešné krajiny, hlboko pod priemerom krajín EÚ. Táto situácia si vyžaduje prijať pre obdobie rokov 2014-2020 konkrétne, jasne formulované, kvantifikované a objektivizované opatrenia. Ukazuje sa potreba nových stratégií a nevyhnutných zmien hospodárskych štátnych politík, najmä v súvislosti s financovaním a riadením vzdelávania, výskumu, inovácií a podpory podnikania.

Základnou premisou tvorby stratégie inteligentnej špecializácie je preukázať, že Slovenská republika má schopnosť strategicky riadiť a koncentrovať permanentne obmedzené zdroje s cieľom udržateľného rozvoja a pritom harmonicky rozvíjať republiku na princípoch inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu pre posilnenie konkurenčnej schopnosti SR a EÚ ako celku. Takýto procesný prístup vyústil do vízie, ktorá si kladie za cieľ **podnietiť štrukturálnu zmenu slovenskej ekonomiky smerom k rastu založenému na zvyšovaní inovačnej schopnosti a excelentnosti vo výskume a vývoji s cieľom podporovať udržateľný rast príjmov, zamestnanosti a kvality života.**

Slovenská republika je malá vysoko otvorená ekonomika veľkosťou porovnateľná s regiónmi veľkých krajín EÚ, preto koncept inteligentnej špecializácie nebol aplikovaný vo formálnej regionálnej dimenzii, ale na národnej úrovni. Stratégia však vytvára podmienky pre rozvoj Slovenskej republiky ako celku, pri súčasnom zohľadnení regionálnych špecifik.

Predkladaný dokument je vypracovaný na základe metodických odporúčaní Európskej komisie: Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisations, Regional Policy, European Commission z mája 2012. Proces tvorby dokumentu bola a je zabezpečovaný na široko koncipovanom partnerskom princípe, za širokej účasti nielen vedcov, ale aj špičkových odborníkov z hospodárskej praxe, finančníctva, univerzít a samosprávy. Záverečnú edíciu stratégie pripravil riadiaci výbor schválený predsedom Rady vlády pre vedu a techniku. Výbor je zložený zo zástupcov vecne príslušných rezortov, SAV, akademického a podnikateľského sektora, jeho činnosť koordinuje zástupca Úradu vlády SR. Do prípravy

stratégie boli zapojení tiež predstavitelia územnej samosprávy a ďalší partneri. Jednotlivé verzie návrhu stratégie posudzovali aj zahraniční experti určení Európskou komisiou.

Dokument je strategickým materiálom Slovenskej republiky, významovo presahujúci nielen úzke bariéry kompetencií jednotlivých rezortov, ale je spracovávaný pre rozpočtové obdobie v EÚ – VFR 2014-2020 je teda dokumentom, ktorý v SR prekračuje obdobie činnosti jednej vlády. Pre zdôraznenie významu a synergických prístupov navrhovaných v dokumente je predkladaný spoločne Ministrom školstva vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Ministrom hospodárstva Slovenskej republiky.

Stratégia zároveň obsahuje rámec pre budovanie infraštruktúry výskumu a vývoja v SR, čím sa napĺňa bod B.1. Uznesenia vlády SR č.892 z 15 decembra 2010 (Plán práce vlády SR na rok 2011, úloha číslo 5 na mesiac november).